

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 657

Tiltaltes navn: Svarte-Hans

Årstall: 1634

Sted: Bergen i Hordaland

29 Juni Løverdagsaften klokken 6 falt Jon snedker ned af Domkirketaarnet og levede til den fjerde dag om aftenen klokken 5.

20 December skede det i Korskirken midt under prækenen, at en kone ved navn Anne stod op og gik hen til en mand, som stod i kirken, og slog ham nogle gange i ansigtet, idet hun sagde, at djævelen havde befalet henne det, [da ?] han var en trollkarl, og hun gik ud af kirken. Løverdagen blev hun sat under Raadstuen, men dagen efter slap hun løs igjen, og blev forstyrret i hovedet, da hun ikke havde seet manden tilforn. Hun gik saaledes forstyrret om til sin dødsdag i 1647.

1634. 7 April stak en af kanslerens* tjenere en anden, og han laa til den 27 April, da døde han. Den, som gjorde skaden, maatte skjære den højre haand igjennem paa sig selv. Det skede førend den anden døde.

28— blev en trollkvinne henrettet paa Spitalet, og kom i den grav, som 5 uger tilforn var gravet for Svarte-Hans, som I siden skal høre.

7 Juni blev Henrik Struck, en husbonde i Jakopsfjord, funden i Svartediket. Han havde været et halft aar borte, og de begrove ham der ved vejen.

7 December, da højmesse var forbi, skar en bonde halsen over paa sig i et hus ved Korskirken.

8— blev Svarte-Hans sat fast og skulde henrettes, men han vilde slet ikke, og de maatte føre ham tilbage igjen til Raadstuen. Klokken 2 om eftermiddagen blev han atter ført til Spitalskirkegaarden. De havde slaaet 4 pæler i jorden, og vilde binde ham dertil. Da han saa, at det virkelig var alvor, stred han længe imod, men endelig satte han sig ned og blev henrettet. Han var ogsaa trollkarl. Han hjalp en sko-

*) Jens Bjelke, forlenet med Bergenhus fra 1 Mai 1633 ved brev af 4 Juni samme aar (N. Regist.).

magerdreng, ved navn Mons, som var tosset og fra viddet, igjen filrette¹.

1635. 27 April mønstrede hele borgerskabet paa Mønstrepladsen; store Herman skomager blev skudt ihjel, men man vidste ikke, hvem der var skyld deri, da de skjøde alle paa engang, da Hans Vorth [havde svoret til fanen².

20 Mai lod Berent Josten, som to gange efter hinanden havde afskudt fuglen, igjen opsætte den. Derefter skjød baade kansleren Jens Bjelke, Børge Juel³ paa Lungegaarden og kanslerens tre sønner. Først skjød faderen, derpaa Juel og derefter de trenne brødre, og den yngste skjød fuglen af. Han gik mellem faderen og Børge Juel, og alle de andre fulgte dem til Slottet, hvor de bleve lystig trakterede.

21— om morgenen skar Jon væver i Munkeliv struben over paa sig i sin have og blev begravet i Marken.

28 Juni lod kansleren sætte fuglen op igjen, og prisen var en sølvkanne. Da skjød unge Jan Schrøder fuglen af og fik en sølvske, buxeklædet⁴ og sølvkannen i et skud. Derpaa fulgte de unge Jan Schrøder hjem og bleve lystig trakterede.

13 Juli, Margrethedag, stak Henrich Smidt i Blaahunden⁵ sin hustru ihjel. Han bor i Hamborg.

26 Oktober blev det ny taarn paa Korskirken færdigt.

3 November om natten var det en stor storm, saa at jernstangen og hanen paa taarnet⁶ brækkedes.

1) vil vel sige, at han skaffede ham hans forstand igjen.

2) das fehdel geschworen hatte.

3) gift med Blanzefflor Bildt, datter af den foran s. 169 nævnte Knut B., med hvem han fik Lungegaarden, jfr. Saml. t. N. F. S. o. Hist. I. 443 og II. 562.

4) das hoselaken.

5) I Bergenhus lensregnsk. f. 1643—44 nævnes og en „Peter smed udi Blaahund⁴“. Stedet laa nok ved Bergenhus.

6) i Korskirken?